

Motion till riksdagen

1989/90:Fö30

av Gunhild Bolander (c)

med anledning av prop. 1989/90:54 om
skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m.

I proposition 1989/90:54 föreslår regeringen riksdagen besluta införa en ny lag om skydd för viktiga samhällsområden m.m. Lagen skall ersätta lag (1940:358) med vissa bestämmelser om försvaret och förordningen (1976:935) om skyddsområden och kontrollområden i vissa delar.

Den nya lagen får ett i förhållande till tidigare lagstiftning vidgat tillämpningsområde och omfattar, förutom skydd mot spioneri och sabotage, även skydd mot terrorism. Därutöver medger lagen utvidgade möjligheter att begränsa tillträdet till viktiga anläggningar och områden.

Enligt min mening är förslaget väl avvägt och medför klarare regler inom detta område. Samhället måste självklart ha möjligheter att vidta erforderliga skyddsåtgärder för viktiga anläggningar m.m.

På ett fåtal punkter finns det dock anledning föreslå förändringar i förhållande till propositionen.

Farleder

När det gäller regleringen i propositionen avseende skyddsområden och utlänningsars rätt att vistas inom dessa föreslås en generell restriktivitet. I vissa fall – främst avseende vattenfarleder, som passerar genom ett skyddsområde – medför propositionen krav om att vattenfarleden som sådan inte skall ingå i skyddsområdet. Det gäller exempelvis leder som går mellan skärgårdsöar på och mellan vilka vårt inloppsförsvaret är baserat. Även om farleden passerar i omedelbar anslutning till mycket skyddsvärda anläggningar skall farleden inte ingå i skyddsområdet eller hänvisar propositionen till ett dispensförfarande.

Enligt min mening finns flera farleder som utan tvekan även i fortsättningen bör ingå i de militära skyddsområdena. Ett förfarande där ettvarit utländskt fartyg som skall passera leden i fråga måste medges dispens i särskild ordning kommer att bli administrativt betungande och ineffektivt. Dessutom är det högst olämpligt att undanta leder i våra skärgårdar med många och från underrättelsesynpunkt viktiga försvarsanläggningar.

Lagen bör därför kompletteras med en ytterligare paragraf 24 b under rubriken Militära skyddsområden, underrubrik Förbud mot tillträde m.m., av följande lydelse: 24 b §

Utlänningar får, för direkt genomfart av ett militärt skyddsområde, begagna väg och vattenfarled inom område som fastställs av regeringen.

Flertalet av våra skyddsobjekt är militära anläggningar och/eller områden. Skyddet av militära anläggningar är en naturlig uppgift för försvarsmakten såväl i fredstid som i tider av kris/krig. I en krissituation skall försvarsmakten även skydda många civila anläggningar som ledningsfunktioner och radio/telekommunikationer.

Skyddet av dessa anläggningar utförs främst av värnpliktiga i grundorganisationen samt hemvärn. Överbefälhavaren har i dag befogenheter att utfärda erforderliga föreskrifter avseende exempelvis utbildning och befogenheter för sådan militär vaktpersonal.

Enligt min mening finns det inte anledning att benämna sådan militär personal med vaktuppgifter skyddsvakt.

Propositionens förslag till lydelse av 9 § andra stycket bör därför utformas enligt följande:

Den som bevakar ett skyddsobjekt och inte är polisman *eller militär bevakningspersonal* benämns skyddsvakt.

27 § bör i konsekvens därmed utformas med samma tillägg vad gäller militär bevakningspersonal.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar att i den föreslagna lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. införa en 24 b § så lydande:

Utlänningar får, för direkt genomfart av ett militärt skyddsområde, begagna väg eller vattenfarled inom området som fastställs av regeringen,

2. att riksdagen beslutar att 9 § andra stycket lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. skall ha följande lydelse:

Den som bevakar ett skyddsobjekt och inte är polisman *eller militär bevakningspersonal* benämns skyddsvakt,

3. att riksdagen beslutar att 27 § andra stycket lagen om skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m. skall ha följande lydelse:

den som bevakar ett militärt skyddsområde och inte är polisman *eller militär bevakningspersonal* benämns skyddsområdesvakt.

Stockholm den 15 december 1989

Gunhild Bolander (c)

